

**UCHWYCIĆ
RELACJE**

ROZMAWIALNIK

**Równać
szanse**

Równać szanse

ROZMAWIALNIK

FUNDACJA
C I V I S

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

KILKA SŁÓW O ROZMAWIALNIKU:

Przed Tobą zestaw pytań z 3 obszarów:

POZNAJMY SIĘ - pytania otwierające, na rozpoczęcie projektu, poznanie się grupy, pierwsze wymiany myśli, pobudzające do kreatywności, przełamanie lodów.

POZNAJMY OTOCZENIE - pytania wspierające młodzię w zrozumieniu otoczenia, poznania tego otoczenia, analizy otoczenia pod kątem pozyskania wsparcia lub nawiązania współpracy przydatnej w projekcie.

BUDUJMY ZESPÓŁ - pytania wspierające komunikację w zespole, pomocne przy omawianiu porażek i sukcesów, spadków energii, na podniesienie poczucia wspólnoty.

JAK KORZYSTAĆ?

W zależności od etapu projektu wybierz pudełko z kartami oznaczone odpowiednim kolorem:

Poznajmy się - niebieskie

Poznajmy otoczenie - żółte

Budujmy zespół - zielone

Rozdaj uczestnikom po 1 karcie, poproś o dobranie się w pary lub trzyosobowe zespoły. Poproś, żeby porozmawiali ze sobą. Możesz dowolnie mieszać zespoły, a także losować pytanie i omawiać je na forum grupy w zależności od Twoich intencji i potrzeb grupy.

Ważne, żeby po pracy w małych zespołach omówić rozmowy zadając pytania uzupełniające, sparafrazować wypowiedzi, tak, by młodzież poczuła, że jest wysłuchana. Możesz zapytać ich o odczucia zespołu i o to, co ich zaskoczyło, zdziwiło, czego się nie spodziewali.

Dokonasz w ten sposób odkrywania młodych, nawiązywania z nimi relacji.

Zbudujesz zaufanie.

JAK KORZYSTAĆ?

Możesz rozmawiać również w kręgu. To od Ciebie zależy forma rozmowy, jaką wybierzesz. Po rozmowie o otoczeniu możesz poprosić grupę o podzielenie się na mniejsze zespoły i wykonanie mapy gminy czy miejscowości. Poproś młodzież o zaznaczenie / narysowanie ciekawych punktów, miejsc, gdzie mogą spotkać ciekawych ludzi. Zbudujecie bazę wiedzy o Waszej społeczności.

Pamiętaj, że ważne jest również to, żeby słuchać uważnie odpowiedzi młodzieży i zadawać pytania uzupełniające, aby pogłębić rozmowę i pokazać, że jesteś zainteresowany/na ich obecnością.

Ważne jest również stworzenie przestrzeni do słuchania i dzielenia się różnymi perspektywami, które młodzież może mieć wobec swojego otoczenia.

PYTANIA POMOCNICZE:

Pytania POMOCNICZE w rozmowie cz.1:

Przykłady pytań i zwrotów zmiękczających, ocieplających relację, wskazujących na bycie uważnym na drugą osobę i traktowanie rozmówcy z szacunkiem:

- Czy mogę zadać Ci pytanie?
- Proszę, czy możesz opowiedzieć o tym więcej?
- Mam pytanie, które może być dla Ciebie wymagające, ale i pomocne. Czy mogę je zadać?
- Jeśli to nie jest zbyt osobiste dla Ciebie, to proszę opowiedz mi o...

PYTANIA POMOCNICZE:

Pytania POMOCNICZE w rozmowie cz.2:

- Aby Ci pomóc, potrzebuję nieco więcej szczegółów. Czy możesz powiedzieć mi jeszcze o...?
- Ze względu na nasz cel chcę jeszcze dopytać o...
- Czy mogę zobrazować Ci Twoje zachowania, które obserwuję od jakiegoś czasu?
- Chcę Ci powtórzyć, co słyszę od Ciebie, ilekroć poruszamy ten temat. Czy nie masz nic przeciwko temu?

**Jakie są twoje
największe marzenia?
Opowiedz o jednym
z nich i przedstaw
jakieś pomysły,
jak możesz je
zrealizować?**

**Jakiej muzyki
słuchasz?**

**Kogo z muzyków
cenisz najbardziej
i dlaczego?**

**Wyobraź sobie, że
masz magiczną moc,
która pozwala Ci
zmienić jedną rzecz
w świecie.**

**Co byś
zmienił/zmieniła
i dlaczego?**

**Jeśli
mógłbyś/mogłabyś
wynaleźć jakieś
urządzenie lub
narzędzie, które
ułatwiłoby ludziom
życie, to jakie
by to było
i jak by działało?**

**Wyobraź sobie
wymarzoną wyspę.
Jakie byłyby na niej
atrakcje, jakie
zwierzęta byłyby tam
obecne, a może jakiś
unikalny krajobraz?**

**Masz możliwość
napisać książkę.
O czym by była?
Opowiedz o głównej
fabule i postaciach.**

**Jeśli
mógłbyś/mogłabyś
zaprojektować własny
dom, jakby wyglądał?
Jakie cechy i funkcje
by miał?**

**Wyobraź sobie, że
jesteś artystą/artystką.
Jakiego rodzaju
sztuką byś się
zajmował/zajmowała?
Malarstwo, rzeźba,
taniec, czy coś
zupełnie innego?**

**Jakie wydarzenie
zorganizowałbyś
lub zorganizowałabyś
i co by się
na nim działo?**

**Jeśli
mógłbyś/mogłabyś być
postacią z jakiegoś
filmu lub książki,
to kim byś był/była
i dlaczego?**

**Zaprojektuj swoją
wymarzoną grę video.**

**Jak wyglądałaby
fabuła, jakie byłyby
zasady i jakie byłyby
główne elementy
rozgrywki?**

**Jak wyobrażasz sobie
świat za 50 lat?
Jak będą wyglądać
domy, samochody,
technologia?**

**Jeśli
mogłabyś/mógłbyś
stworzyć nową planetę,
jakie byłyby na niej
istoty, rośliny
i krajobrazy?**

**Jaki film
przychodzi ci jako
pierwszy do głowy
i dlaczego?**

**Jakie byłyby
trzy rzeczy, które byś
zrobił/zrobiła, gdybyś
miał/miała magiczną
moc, która pozwalałaby
ci zatrzymać czas?**

**Gdybyś
mógł/mogła wybrać
dowolne miejsce na
świecie, gdzie byś
pojechał/pojechała
i co byś tam
robił/robiła?**

**Jak wyobrażasz sobie
swoje idealne miejsce
do nauki i twórczego
działania?**

**Jakby wyglądało
i co by w nim
się znajdowało?**

**Jakie są
twoje zainteresowania
i hobby?**

**Jakie
książki ostatnio
czytałeś/czytałaś
i jakie wrażenie
na Tobie zrobiły?**

**Jakie
filmy/seriale ostatnio
oglądałeś/oglądałaś
i jakie wrażenie
na Tobie zrobiły?**

**Jaki jest
twój ulubiony
przedmiot w szkole?
Dlaczego?**

**Czy masz jakieś cele
lub marzenia,
które
chciałbyś/chciałabyś
osiągnąć w przyszłości?**

**Równać
szanse**

**Jak spędzasz
swój wolny czas?**

**Jak wyobrażasz sobie
siebie za 5 lat?**

**Czy masz jakieś
ulubione miejsca,
do których lubisz się
wybierać?**

**Czy jest jakaś osoba,
która jest
twoim wzorem?
Dlaczego?**

**Czy masz jakiś
talent lub umiejętność,
które wyróżniają Cię
spośród innych?**

**Co uważasz
za największe
wyzwanie, z którym
musisz się obecnie
zmierzyć?**

**Równać
szanse**

**Jak wyglądał Twój
dzisiejszy poranek?**

**Równać
szanse**

**Jak wyobrażasz sobie
dobre życie?**

**Jaki jest twój
ostatni sukces,
np. w szkole?
Z czego jesteś
dumny/a,
zadowolony/a?**

**Jakie są Twoje
mocne strony?
Jakie talenty?**

**Co Cię blokuje
w działaniu?**

Co Cię zasila?

Co daje Ci radość?

**Jaką wartość
wnosisz do życia
bliskich Ci osób?**

**Jakie wartości
wnoszą do Twojego
życia bliskie Ci osoby?**

**Równać
szanse**

**Co najbardziej cenisz
w naszym zespole?**

**Jakie są Twoje
oczekiwania wobec
współpracy
w naszym zespole?**

**Jakie są nasze
wspólne cele
i jak możemy
je osiągnąć razem?**

**Jakie są Twoje
mocne strony
i jaką wartość
możesz wnieść
do wspólnej pracy?**

**Jakie są nasze
indywidualne różnice
i jak możemy je
zaakceptować
i wykorzystać
w twórczy sposób?**

**Jak możemy dbać
o siebie nawzajem
i wspierać się
w trudnych sytuacjach?**

**Jak możemy
stworzyć atmosferę
zaufania i szacunku
w naszym zespole?**

**Jak możemy
angażować wszystkich
członków zespołu
i zapewnić, że
ich głos jest słyszany
i uwzględniany?**

**Jak możemy
celebrować nasze
sukcesy i osiągnięcia
jako zespół?**

**Jakie są
nasze wspólne
cele jako zespołu?
Jak możemy
wspólnie dążyć
do ich osiągnięcia?**

**Co jest naszą
największą siłą
jako zespół?**

**Jak możemy jeszcze
bardziej wykorzystać
tę siłę?**

**Jak możemy lepiej
komunikować się
i słuchać siebie
nawzajem jako zespół?**

**Co doceniasz u innych
członków zespołu?**

**Jakie zachowania
i umiejętności innych
są ważne
dla dobrej współpracy?**

**Jak możemy wspierać
i motywować się
nawzajem
w trudnych chwilach?**

**Jakie są
nasze oczekiwania
odnośnie współpracy
w zespole?
Jak możemy zadbać
o to, żeby każdy
czuł się usłyszany
i rozumiany?**

**Jak możemy
lepiej integrować się
jako zespół poza
naszymi regularnymi
spotkaniami?**

**Jakie aktywności
czy wydarzenia
moglibyśmy
zorganizować,
żeby się bardziej
zintegrować?**

**Czy są jakieś
trudności czy konflikty,
z którymi musimy się
zmierzyć jako zespół?**

**Jak możemy
rozwiązać te problemy
i utrzymać harmonię
w zespole?**

**Jak możemy
kontynuować rozwijanie
naszych umiejętności
i kompetencji
jako zespół?**

**Jakie momenty
współpracy
naszego zespołu
uważasz za
najbardziej
dodające energii?**

**Z czego możemy być
dumni jako zespół?**

**Co oferujesz
i co gwarantujesz
ze swojej strony
innym w zespole?**

**Czego potrzebujesz
i na co chcesz
się umówić
z innymi w zespole?**

**Jak oceniasz
poziom
wzajemnego szacunku,
wsparcia i otwartości
w naszej grupie?
Niski, średni
a może wysoki?**

**Jaki jest
Twoim zdaniem
poziom zaufania
w naszym zespole?**

**Na ile czujecie się
ze sobą swobodnie,
przestrzegacie zasad
i szanujecie
swoją odmienność?**

**Na jakim poziomie
realizowana jest
odpowiedzialność
w zespole,
tj. wywiązywanie się
ze zobowiązań,
solidność?**

**Co pomaga
czuć Ci się swobodnie
w grupie
a co przeszkadza?**

**Jak widzisz
zaangażowanie
w zespole?**

**Jak oceniasz swoje
relacje w zespole?**

**Co działa a co
chciałbyś/chciałabyś
zmienić?**

**Co lubisz
we współpracy
z innymi a czego
nie lubisz?**

**Kiedy dobrze
Ci się współpracuje
z innymi?**

**Co Cię irytuje,
złości we współpracy
z innymi ludźmi?**

**Co jest dla Ciebie
trudne we współpracy,
z czym się nie czujesz
komfortowo?**

**Z jakimi osobami
lubisz współpracować,
jaki wtedy jesteś?**

**Co chciałbyś
doskonalić w Twoim
sposobie
komunikowania się
z ludźmi?**

**Co jest Twoją mocną
stroną jeśli chodzi
o komunikowanie się?**

**Jakie znaczenie
ma dla Ciebie
porozumiewanie się
z drugim człowiekiem?**

**Która z Twoich cech,
umiejętności
pomaga Ci
dogadać się z innymi?**

**Która z Twoich cech
utrudnia Ci efektywna
komunikacje?**

**Co u innych
powoduje, że
jest między Wami
w zespole
dobra komunikacja?**

**Co sprawia, że
chcesz się wycofać
z rozmowy?**

**Co nas łączy?
Co mamy wspólnego
a w czym się różnimy?
Wymień 5 elementów**

**Co powoduje, że
działamy jako zespół
skutecznie?**

**Co powoduje, że
nie działamy
skutecznie?**

**Jakie mamy sposoby
na różnice zdań,
konflikt?**

**Co może pomagać
a co przeszkadzać
w rozwiązywaniu
trudnych sytuacji?**

**Jakie
zmiany lub ulepszenia
chcesz zobaczyć
w naszej gminie?**

**Co lubisz najbardziej
w swoim
otoczeniu/społeczności?**

**Jakie są
największe różnice
między
naszą społecznością
a innymi
społecznościami
lub kulturami?**

**Jakie są główne
problemy środowiskowe
w naszym regionie
i jak możemy
przyczynić się do ich
rozwiązania?**

**Jakie organizacje
lub inicjatywy społeczne
działają w naszej
społeczności i w jaki
sposób możemy się
do nich włączyć?**

**Jakie są najważniejsze
wydarzenia historyczne
lub kulturowe, które
mogły mieć wpływ
na naszą społeczność?**

**Jakie są główne branże
w naszym regionie
i jak się rozwijają?**

**Jakie są
główne problemy
związane z edukacją
w naszej społeczności
i jak możemy
je rozwiązać?**

**Jakie inicjatywy
lub projekty społeczne
są realizowane
w naszej społeczności
i jak możemy
się do nich dołączyć
lub je wspierać?**

**Jakie są największe
wyzwania, z jakimi
boryka się nasza
społeczność/miasto
/szkoła/gmina?
Jak możemy je
rozwiązać?**

**Jakie problemy
środowiskowe dotyczą
naszą okolicę?
Jak możemy
przyczynić się do
ochrony środowiska?**

**Jakie są główne
kwestie społeczne,
związane z równością
i sprawiedliwością,
z którymi musimy się
zmierzyć?**

**Jak możemy działać
na rzecz
sprawiedliwości
społecznej?**

**Jakie są najważniejsze
wydarzenia historyczne,
które miały miejsce
w naszym regionie?
Jak wpłynęły na nasze
społeczeństwo i naszą
kulturę?**

**Jakie są główne cele
i inicjatywy społeczne
w naszej okolicy?**

**W jakie działania
możemy się
zaangażować, aby
wspierać społeczność?**

**Jakie są najważniejsze
aspekty kultury naszej
społeczności?**

**Jak możemy
celebrować i zachować
nasze dziedzictwo
kulturowe?**

**Jakie są główne
sektory gospodarki
w naszym regionie?**

**Jakie są możliwości
rozwoju zawodowego
i przedsiębiorczości
w naszym otoczeniu?**

**Jakie są
najważniejsze atrakcje
turystyczne,
które warto odwiedzić
w naszym regionie?**

**Jak możemy
promować naszą
lokalną turystykę?**

**Jak możemy działać
jako młodzież,
aby mieć pozytywny
wpływ na naszą
społeczność
i przyczynić się
do jej rozwoju?**

**Jak widzisz swoją
przyszłość?**

**Myślisz, że zostaniesz
właśnie tu?**

**Czym nasza gmina
wyróżnia się
ze względu
na swoje położenie?
Co jest w niej
szczególnego?**

**Jaka odległość dzieli
naszą gminę
od większych miast?
Łatwo jest ją pokonać
czy trudno?
Jakie są połączenia?**

**Jak skomunikowana
jest nasza miejscowość
z innymi
miejscowościami
w gminie?
Jakie są odległości
miedzy
miejscowościami?**

**Jak można określić
ludzi, którzy
tutaj mieszkają?
Jakie grupy można
wydzielić?**

**Co wyróżnia tę
społeczność od innych
społeczności
w okolicy?**

**Czy w jakiś sposób
historia naszego
obszaru
wpływa na to, co
dzieje się teraz?
Jak na przykład
to się przejawia?**

**Równać
szanse**

**Co jest naszym
unikalnym zasobem?**

**Równać
szanse**

**Czym nasza gmina
może się pochwalić?**

**Co byłoby potrzebne
naszej
miejscowości/gminie,
żeby się
dobrze rozwijała?**

**Jakie są
relacje między
miejscowościami
w naszej gminie?**

**Czy widać podziały
między grupami
mieszkańców
(np. na tle
miejscowości, wieku)?
Jak się przejawiają?**

**Równać
szanse**

**Co ci się podoba
w naszej gminie?
A co nie?**

**Czy korzystasz
z oferty kulturalnej
lub sportowej?**

Jeśli tak to jakiej?

**Jeśli nie to, co sprawia,
że nie korzystasz?**

**W jaki sposób
działania
dla młodzieży
są wspierane
przez samorząd?**

**Równać
szanse**

**Gdzie w naszej gminie
młodzież się spotyka?**

**Równać
szanse**

**Co robicie
w wolnym czasie?**

**Czy w naszej gminie
istnieje infrastruktura
przyjazna młodzieży,
np. sala sportowa,
skate park itp.?**

**Równać
szanse**

**Jakie są
potrzeby młodzieży
w naszej gminie?**

**Czy w naszej gminie
istnieją osoby,
które są
z czegoś znane, np.
pasjonaci, twórcy?**